

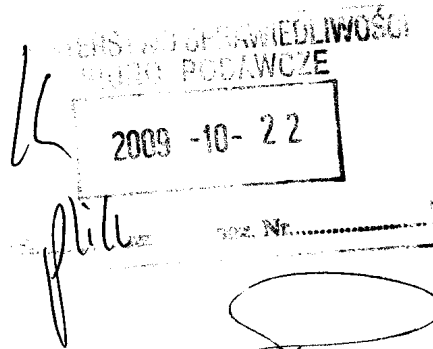
HELŚIŃSKA FUNDACJA PRAW CZŁOWIEKA HELSEINSKI FOUNDATION for HUMAN RIGHTS

RADA FUNDACJI
Halina Bortnowska-Dąbrowska
Janusz Grzelak
Michał Nawrocki
Marek Antoni Nowicki
Stefan Starczewski

ZARZĄD FUNDACJI
Prezes: Danuta Przywara
Wiceprezes: Jerzy Ciemniewski
Sekretarz: Adam Bodnar
Skarbnik: Elżbieta Czyż
Członek Zarządu: Janina A. Kłosowska

Warszawa, dnia 22 października 2009 r.

4800/10031/P/P

Szanowny Pan
Krzysztof Kwiatkowski
Prokurator Generalny
Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa

Szanowny Panie Prokuratorze,

W nawiązaniu do artykułu autorstwa Ewy Siedleckiej „Podszluchy kontrolowane? To możliwe” opublikowanym w dzisiejszym wydaniu „Gazety Wyborczej”, w którym m.in. prof. Stanisław Waltoś podnosi słuszność i zarazem konieczność wprowadzenia skutecznych mechanizmów nadzoru nad procedurami zarządzania kontroli operacyjnej, Helsińska Fundacja Praw Człowieka pragnie podzielić się swoimi dotychczasowymi doświadczeniami zdobytymi na tym polu. W naszej ocenie mogą się one okazać przydatne w trakcie prac nad zmianą aktualnych uregulowań dotyczących stosowania kontroli operacyjnej.

W dniach 14-15 kwietnia 2009 r. Helsińska Fundacja Praw Człowieka złożyła do Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Sądu Okręgowego w Warszawie wnioski o udostępnienie informacji publicznej dotyczącej m.in. liczby stosowanych kontroli operacyjnych w tym kontroli operacyjnej w przypadkach niecierpiących zwłoki.

Wnioski te spotkały się z odmową udostępnienia informacji, przy czym jedynie Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego (dalej: Szef CBA) dwukrotnie (w dniach 30 kwietnia 2009 r. i 8 czerwca 2009 r.) dokonał tego zachowując formę decyzji administracyjnej. W uzasadnieniach obu decyzji Szef CBA podniósł, iż art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198) (dalej: u.o.d.p.) dopuszcza określone zawężenie w zakresie udostępnienia informacji publicznej, z uwagi na przepisy o ochronie informacji niejawnych oraz o ochronie innych tajemnic ustawowo chronionych. Ponadto Szef CBA podniósł, iż informacje o których udostępnienie zwróciła się Helsińska Fundacja Praw Człowieka stanowią tajemnicę państwową na podstawie pkt 24 i 25 załącznika nr 1 ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 196, poz. 1631 ze zm.). Szef CBA powołał się również na § 3, § 5 ust. 3, § 5 ust. 5 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 7 września 2006 r. w sprawie sposobu dokumentowania prowadzonej przez Centralne Biuro Antykorupcyjne kontroli operacyjnej, przechowywania i przekazywania wniosków i zarządzeń oraz przechowywania, przekazywania, przetwarzania i niszczenia materiałów uzyskanych podczas stosowania tej kontroli (Dz. U. z 2006 r. Nr 165 poz. 1173). Szef CBA wskazał również na art. 24 ust. 1

ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. Nr 104, poz. 708 ze zm.), który stanowi, iż w związku z wykonywaniem swoich zadań CBA zapewnia ochronę środków, form i metod realizacji zadań, zgromadzonych informacji oraz własnych obiektów i danych identyfikujących funkcjonariuszy CBA. W związku z dwukrotną odmową udostępnienia informacji w dniu 15 lipca 2009 r. Helsińska Fundacja Praw Człowieka wniosła skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Skarga ta obecnie oczekuje na rozpoznanie.

Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego w dniu 14 maja 2009 r. udzieliła pisemnej odpowiedzi na wniosek z 14 kwietnia 2009 r. W piśmie tym Dyrektor Departamentu Postępowań Karnych ABW argumentując niemożność udostępnienia informacji na temat kontroli operacyjnej, powołał się na art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu (Dz. U. Nr 74, poz. 676 ze zm.) (dalej: ustawa o ABW i AW), który stanowi, iż „w związku z wykonywaniem swoich zadań Agencje zapewniają ochronę środków, form i metod realizacji zadań, zgromadzonych informacji oraz własnych obiektów i danych identyfikujących funkcjonariuszy tych Agencji”. Ponadto Szef ABW wskazał, na treść art. 39 ust. 4 i 5 ustawy o ABW i AW, czyli przepisy regulujące sytuacje w których możliwe jest udostępnienie informacji wskazanych w art. 35 ust. 1 ustawy o ABW i AW. Szef ABW powołał się również na art. 5 ust. 1 u.o.d.p., wskazując jednocześnie, iż uzyskanie informacji, o które wniosowała Helsińska Fundacja Praw Człowieka może nastąpić jedynie w trybie art. 39 ustawy o ABW i AW. W związku z niezachowaniem przez ABW formy decyzji administracyjnej w dniu 1 czerwca 2009 r. Helsińska Fundacja Praw Człowieka ponowiła wniosek o udostępnienia ww. informacji, zastrzegając, iż ewentualna odmowa powinna być dokonana w formie decyzji administracyjnej. W związku z brakiem odpowiedzi ze strony ABW, w dniu 15 lipca 2009 r. Helsińska Fundacja Praw Człowieka złożyła wezwanie do zaprzestania naruszenia prawa. Przedmiotowe wezwanie nie spotkało się z jakakolwiek odpowiedzią ze strony ABW. W związku z zaistniałym stanem beczynności w dniu 16 września 2009 r. Helsińska Fundacja Praw Człowieka złożyła skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie na beczynność Szefa ABW. Skarga ta oczekuje na rozpoznanie.

Sąd Okręgowy w Warszawie również odmówił udostępnienia informacji na temat liczby stosowanych kontroli operacyjnych. Wiceprezes Sądu Okręgowego w Warszawie odmawiając udostępnienia informacji powołał się z kolei na stanowisko Ministerstwa Sprawiedliwości wyrażone w pismach Departamentu Organizacyjnego Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 26 lutego 2008 r. (sygn. Nr DO-I -016-141/07) oraz z dnia 16 czerwca 2009 r. (Nr DO-I -015-141/07). Zgodnie z tym stanowiskiem informacje, o które wniosowała Helsińska Fundacja Praw Człowieka nie mogą być umieszczone w danych statystycznych oraz udostępniane jako informacje jawne. Co równie ważne Sąd Okręgowy w Warszawie wskazał, iż we wniosku o udostępnienie informacji na temat danych statystycznych dotyczących kontroli operacyjnych, konieczne jest wykazanie istnienia przesłanki ważnego interesu społecznego. W związku z taką odpowiedzią Sądu Okręgowego w Warszawie w dniu 27 lipca 2009 r. Helsińska Fundacja Praw Człowieka zwróciła się do Dyrektora Departamentu Organizacyjnego z prośbą o udostępnienie treści stanowiska Ministerstwa Sprawiedliwości wyrażonego w pismach z 26 lutego 2008 r. Nr DO-I -016-141/07 oraz z 16 czerwca 2009 r. Nr DO-I -015-141/07. Jednakże do tej pory nie uzyskaliśmy żadnej odpowiedzi Dyrektora Departamentu Organizacyjnego Ministerstwa Sprawiedliwości.

Na kwestie związane z nadzorem nad procedurą zarządzania kontroli operacyjnej Helsińska Fundacja Praw Człowieka zwracała również niejednokrotnie uwagę uczestnicząc w

konsultacjach społecznych odbywanych w ramach prac nad projektami ustaw związanych z ochroną informacji oraz dotyczących uprawnień Policji. W opinii do projektu ustawy o ochronie informacji niejawnych (projekt w wersji roboczej z 15 lipca 2009 r.) Helsińska Fundacja Praw Człowieka podnosiła m.in. konieczność doprecyzowania przepisów dotyczących nadawania klauzul tajności. Z kolei przy okazji prac nad ustawą o zmianie ustawy o Policji i niektórych innych ustaw (projekt z dnia 26 sierpnia 2009 r.) Helsińska Fundacja Praw Człowieka podnosiła m.in. konieczność rozważenia wprowadzenia obowiązku poinformowania jednostki o prowadzonej wobec niej kontroli operacyjnej.

Helsińska Fundacja Praw Człowieka opowiada się za wprowadzeniem zmian w zakresie procedury nadzoru nad stosowaniem kontroli operacyjnej. Wyrażamy jednocześnie głęboką nadzieję, iż dotychczasowa wiedza, zdobyta przy okazji prowadzonych przez Fundację spraw stanie się przydatna w pracach nad zmianami regulacji dotyczącymi tego problemu.

Magdalena Niemcewicz

Helsińska Fundacja Praw Człowieka
PREZES ZARZĄDU

Magdalena Niemcewicz
Danuta Przywara

W załączeniu:

- 1) Wniosek z dnia 14 kwietnia 2009 r. do Szefa ABW o udostępnienie informacji publicznej
- 2) Decyzja Szefa CBA z dnia 30 kwietnia 2009 r.
- 3) Decyzja Szefa CBA z dnia 8 czerwca 2009 r.
- 4) Odpowiedź Szefa ABW z dnia 14 maja 2009 r.
- 5) Odpowiedź Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 15 lipca 2009 r.
- 6) Pismo Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka do Dyrektora Departamentu Organizacyjnego Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 27 lipca 2009 r.
- 7) Wezwanie do zaprzestania naruszenia prawa przez Szefa ABW z dnia 15 lipca 2009 r.
- 8) Skarga do WSA w Warszawie z dnia 15 lipca 2009 r. na decyzje Szefa CBA z dnia 30 kwietnia 2009 r. oraz 8 czerwca 2009 r.
- 9) Skarga do WSA w Warszawie na bezczynność Szefa ABW z dnia 16 września 2009 r.
- 10) Opinia Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka z dnia 26 sierpnia 2009 r. do projektu ustawy o ochronie informacji niejawnych (wersja robocza z dnia 15 lipca 2009 r.)
- 11) Opinia Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka z dnia do projektu ustawy o zmianie ustawy o Policji i niektórych innych ustaw (wersja z 26 sierpnia 2009 r.)

2009-10-22